Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000218

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-02-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Комар Вікторія Миколаївна
2. Viktoriia M. Komar

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-7193-1984

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 19-03-2026

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11859

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.48, 76.29.48.11, 76.29.48.15

Тема дисертації:

1. Прогнозування ступеня ризику розвитку та профілактика прееклампсії у першовагітних жінок у першій половині вагітності

2. Prediction of the degree of risk of development and prevention of preeclampsia in primigravid women in the first half of pregnancy

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена персоналізованій стратифікації ризику та таргетній профілактиці прееклампсії у першовагітних жінок у першій половині гестації. Прееклампсія залишається однією з провідних причин материнської та перинатальної захворюваності та смертності у світі й в Україні. В Україні частота гіпертензивних розладів вагітності, включно з прееклампсією, демонструє зростання: 8,9% у 2022 році, 10,2% у 2023 році, 11,2% у 2024 році. Водночас, механізми розвитку даного стану залишаються недостатньо вивченими, що ускладнює своєчасне призначення ефективних профілактичних заходів та утруднює пошук персоналізованих підходів до стратифікації ризику. Метою дослідження є зниження частоти виникнення прееклампсії у першовагітних групи високого ризику шляхом удосконалення методів

раннього прогнозування та розробки алгоритму таргетної профілактики. Завдання дослідження: 1. Оцінити поширеність прееклампсії та ідентифікувати групи підвищеного ризику її виникнення в сучасних умовах. 2. На основі клініко-статистичного аналізу визначити анамнестичні предиктори розвитку прееклампсії у першовагітних. 3. Визначити особливості перебігу гестації та пологів у першовагітних із прееклампсією за даними ретроспективного аналізу. 4. Розробити математичну персоналізовану прогностичну модель розрахунку ризику розвитку прееклампсії у першовагітних жінок та оцінити її ефективність. 5. Визначити особливості гормонального профілю та їх роль у генезі прееклампсії у першовагітних жінок з урахуванням взаємозв'язку з плацентарними маркерами та показниками матково-плацентарного кровообігу. 6. Розробити патогенетично обґрунтований персоналізований комплекс таргетної профілактики прееклампсії у першовагітних жінок групи високого ризику та оцінити його клінічну ефективність. Об'єкт дослідження: перебіг вагітності у першовагітних жінок групи високого ризику щодо розвитку прееклампсії. Предмет дослідження – гормональні та біофізичні предиктори розвитку прееклампсії; алгоритм прогнозування ризику в ранніх термінах гестації; патогенетично обґрунтований персоналізований комплекс таргетної профілактики і його вплив на частоту акушерських та перинатальних ускладнень. Методи дослідження – клінічні, клініко-статистичні, біохімічні, ультразвукові, методи прикладної статистики. Дослідження виконувалось в чотири етапи. На першому проведено аналіз 1098 випадків гіпертензивних розладів у вагітних за період 2018-2023 р.р., (140 карт першовагітних, поділених на дві групи: групу А – 88 карт першовагітних із діагнозом прееклампсії, та групу Б – 52 карт жінок без гіпертензивного синдрому) та вивчення анамнестичних, клінічних та інструментальних предиктори розвитку прееклампсії. На другому етапі розроблено мультифакторіальну модель прогнозування прееклампсії у першовагітних методом логістичної регресії. Третій етап передбачав проспективне дослідження 98 жінок на ранніх термінах вагітності, стратифікованих за високим (68 вагітних) – основна група та низьким ризиком розвитку прееклампсії (30 вагітних) – контрольна група. На четвертому етапі здійснювалась оцінка ефективності комплексної стратегії медикаментозної профілактики у пацієнток групи високого ризику (підгрупа: I – 36 вагітних, які отримували розроблений комплекс профілактичних заходів та підгрупа II – 32 вагітних, що отримували стандартну профілактичну терапію згідно чинних стандартів МОЗ України. Наукова новизна одержаних результатів На основі анамнестичних, клінічних та ультразвукових показників визначено рейтингові фактори ризику розвитку прееклампсії у першовагітних жінок, зокрема даних соматичного (захворювань серцевосудинної системи, цукрового діабету, COVID-19 в анамнезі, варикозного розширення вен нижніх кінцівок, наявності надлишкової маси тіла) та гінекологічного (віку менархе, порушення менструального циклу, запальних захворювань органів малого таза, функціональних доброякісних новоутворень яєчників) анамнезів, а також обтяженого перебігу даної вагітності (загрозливе невиношування, гіпоплазія плаценти, кісти плаценти та високорезистентний кровотік у маткових артеріях). Встановлено нові ланки патогенезу прееклампсії у першовагітних з врахуванням особливостей гормонального профілю у поєднанні з плацентарними маркерами та показниками матково-плацентарної гемодинаміки, а також діагностичну цінність співвідношень стероїдних гормонів, зокрема естрадіол/прогестерон, естрадіол/тестостерон та прогестерон/тестостерон, як ранніх маркерів порушення плацентації та формування прееклампсії.

2. The dissertation is devoted to personalized risk stratification and targeted prevention of preeclampsia in primigravid women during the first half of gestation. Preeclampsia remains one of the leading causes of maternal and perinatal morbidity and mortality worldwide and in Ukraine. In Ukraine, the incidence of hypertensive disorders of pregnancy, including preeclampsia, has demonstrated an increasing trend: 8,9% in 2022, 10,2% in 2023, and 11,2% in 2024. At the same time, the mechanisms underlying the development of this condition remain insufficiently studied, which complicates the timely implementation of effective preventive measures and hampers the development of personalized approaches to risk stratification. The purpose of the thesis is to reduce the incidence of preeclampsia in highrisk primigravid women by improving methods of early prediction and developing an algorithm for targeted prevention. Objectives of the research: 1. To assess the prevalence of preeclampsia and to identify groups at increased risk of its occurrence under current conditions. 2. Based on clinical and statistical

analysis, to determine anamnestic predictors of preeclampsia development in primigravid women. 3. To determine the characteristics of the course of gestation and labor in primigravid women with preeclampsia according to retrospective analysis data. 4. To develop a personalized mathematical predictive model for calculating the risk of preeclampsia development in primigravid women and to evaluate its effectiveness. 5. To determine the features of the hormonal profile and their role in the genesis of preeclampsia in primigravid women, taking into account the relationship with placental markers and indicators of uteroplacental blood flow. 6. To develop a pathogenetically substantiated personalized complex of targeted prevention of preeclampsia in high-risk primigravid women and to assess its clinical effectiveness. Object of the research: the course of pregnancy in high-risk primigravid women with regard to the development of preeclampsia. Subject of the research: hormonal and biophysical predictors of preeclampsia development; an algorithm for early gestational risk prediction; a pathogenetically substantiated personalized complex of targeted prevention and its impact on the incidence of obstetric and perinatal complications. Research methods: clinical, clinical and statistical, biochemical, ultrasound, and applied statistical methods. The study was conducted in four stages. At the first stage, an analysis of 1,098 cases of hypertensive disorders in pregnant women during the period 2018– 2023 was performed, including 140 medical records of primigravid women divided into two groups: Group A – 88 records of primigravid women diagnosed with preeclampsia, and Group B – 52 records of women without hypertensive syndrome. Anamnestic, clinical, and instrumental predictors of preeclampsia development were also investigated. At the second stage, a multifactorial model for predicting preeclampsia in primigravid women was developed using the logistic regression method. The third stage involved a prospective study of 98 women in early pregnancy, stratified according to a high risk of preeclampsia development (68 pregnant women) – the main group, and a low risk (30 pregnant women) – the control group. At the fourth stage, the effectiveness of a comprehensive strategy of pharmacological prevention was evaluated in patients of the high-risk group (subgroup I – 36 pregnant women who received the developed complex of preventive measures, and subgroup II – 32 pregnant women who received standard preventive therapy in accordance with the current standards of the Ministry of Health of Ukraine). Scientific novelty of the research. Based on anamnestic, clinical, and ultrasound parameters, ranked risk factors for the development of preeclampsia in primigravid women were identified. These included data from somatic history (cardiovascular diseases, diabetes mellitus, a history of COVID-19, varicose veins of the lower extremities, and excess body weight) and gynecological history (age at menarche, menstrual cycle disorders, inflammatory diseases of the pelvic organs, and functional benign ovarian neoplasms), as well as an unfavorable course of the current pregnancy (threatened miscarriage, placental hypoplasia, placental cysts, and high-resistance blood flow in the uterine arteries). New links in the pathogenesis of preeclampsia in primigravid women were identified, taking into account the features of the hormonal profile in combination with placental markers and indicators of uteroplacental hemodynamics. The diagnostic value of steroid hormone ratios, namely estradiol/progesterone, estradiol/testosterone, and progesterone/testosterone, was also established as early markers of impaired placentation and the development of preeclampsia.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Бенюк, В., Гичка, Н., Ковалюк, Т., Бенюк, С., Олешко, В., Комар, В., & Бліжнікова, С. (2024). Сучасні тенденції лікування бактеріального вагінозу у першовагітних у першій половині гестації . Репродуктивне здоров'я жінки, (3), 88–94. https://doi.org/10.30841/2708-8731.3.2024.306430

- Бенюк, В., Комар, В., Ковалюк, Т., Ластовецька, Л., Щерба, О., & Шаповалюк, О. (2025). Анамнестичні предиктори ризику розвитку прееклампсії: сучасний погляд на проблему. Репродуктивне здоров'я жінки, (3), 104–112. https://doi.org/10.30841/2708-8731.3.2025.331554
- Бенюк, В., & Комар, В. (2025). Персоналізована стратифікація ризику прееклампсії у першовагітних: аналіз ретроспективних даних та математичне моделювання. Репродуктивне здоров'я жінки, (4), 97–103. https://doi.org/10.30841/2708-8731.4.2025.335430
- Бенюк В.О., Комар В.М., Никонюк Т.Р., Манжула Л.В., Диндар О.А. (2025). Вплив профілактичної терапії на показники цереброваскулярної реактивності та маткової гемодинаміки у першовагітних з високим ризиком розвитку прееклампсії. Медична наука України, 21(4), 3-12 https://doi.org/10.32345/2664-4738.4.2025.01
- Бенюк В.О., Комар В.М., Вигівська Л.М, Манжула Л.В., Ільницька Т.В., Шаповалюк О.В., Ковалюк Т.В. (2025). Гормонально-судинна інтеграція як основа ранніх порушень плацентації у жінок із високим ризиком розвитку прееклампсії. Репродуктивне здоров'я жінки, 8(87), 105-115. https://doi.org/10.30841/2708-8731.8.2025.349136

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U001136

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бенюк Василь Олексійович
2. Vasyl O. Beniuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5984-3307

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жабченко Ірина Анатоліївна

2. Iryna A. Zhabchenko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5622-5813

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа «Всеукраїнський центр материнства та дитинства Національної академії медичних наук України»

Код за ЄДРПОУ: 45460659

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жук Світлана Іванівна

2. Svitlana I. Zhuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1565-8166

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поладич Ірина Володимирівна

2. Iryna V. Poladych

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8494-2534

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Усевич Ігор Анатолійович
2. Ihor A. Usevych

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5200-8184

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Леуш Сергій Станіславович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Леуш Сергій Станіславович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Паливода Роман
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

